

Førerkort klasse B - ny læreplan 2005

Evaluering av endringer i ulykkesinnblanding,
kjøreatferd og holdninger

Fridulv Sagberg
Transportøkonomisk institutt

"Den nasjonale føreropplæringskonferansen",
Trondheim 31. oktober og 1. november 2013

Forskning i bevegelse

Endringer i føreropplæringen

- Fra 1. juli 2003
 - *Krav om trafikalt grunnkurs (TGK) for å kunne øvelseskjøre*
 - *Unntak: Personer som hadde fylt 16 år innen denne datoen (og følgelig allerede hadde rett til å øvelseskjøre)*
- **Fra 1. januar 2005**
 - *Krav om ny opplæring (inkl. TGK) for alle som startet opplæring ved trafikkskole*
- Fra ca. 1. januar 2006
 - *Ny opplæring for alle med førerkort etter dette tidspunkt*

Obligatorisk opplæring før vs etter 2005

FØR

- Glattkjøring
 - 2 timer kjøring + 1 time teori
- Mørkekjøring
 - 0,5 timer kjøring + 1 time teori/demonstrasjon
- Kjøring i trafikk
 - 5 timer (vekt på landeveiskjøring)

- Totalt
 - Kjøring: 7,5 timer
 - Teori: 2 timer

ETTER: Trinnvis opplæringsmodell

- Trinn 1: Trafikalt grunnkurs (fra 15 år)
 - 17 timer teori
- Trinn 2
 - Veiledningstime: 1 time
- Trinn 3
 - Sikkerhetskurs på bane (glattkjøring): 2 timer kjøring, 2 timer teori
 - Veiledningstime: 1 time
- Trinn 4
 - Sikkerhetskurs på vei: 9 timer kjøring + 4 timer teori

- Totalt
 - Kjøring: 13 timer
 - Teori: 6 timer (+ 17 timer grunnkurs)

Effektmål i evalueringsprosjektet

- Omfang og varighet av **føreropplæring** (skole og privat)
- **Eksponering**: Hvor og når de ferske førerne kjører
- Innblanding i **uhell** (både selvrapporterte uhell og personskadeulykker)
- **Holdninger** til bilkjøring og trafiksikkerhet
- Selvrapportert **atferd** i trafikken

Datakilder

- Spørreskjema på Internett
- Statens vegvesens TSK-register
- Politirapporterte trafikkulykker (SSB-register)

Spørreskjema: Før-og etterundersøkelse

- Førundersøkelse 2005
 - 1329 førere
 - Førerkort i 2004
 - Data samlet inn januar-februar 2005
- 'Etterundersøkelse 1' 2009
 - 2357 førere
 - Førerkort august 2007 - juli 2008
 - Datainnsamling oktober 2007 - februar 2009
- 'Etterundersøkelse 2' 2013
 - Ca. 7000 førere
 - Førerkort september 2011 - august 2012
 - Datainnsamling november 2011 - mars 2013

Utvalg fra førerkortregisteret (Alder: 18 -20 år)

- Oppdelt i underutvalg
 - *Kalendermåned for førerprøve - et helt årskull*
 - *Antall måneder med førerkort (1-6)*
- For å kunne beregne ulykkesinnblanding som funksjon av kjøreeerfaring (måneder med førerkort)

Sammenligning med data fra evaluering av forrige endring (1994/95)

- "Før-gruppe"
 - 4100 førere med førerkort fra februar 1994 - januar 1995
- "Etter-gruppe"
 - 5540 førere med førerkort fra mars 1995 - februar 1996
- "16-årsgruppe"
 - 5300 førere med førerkort fra april 1998 - mars 1999

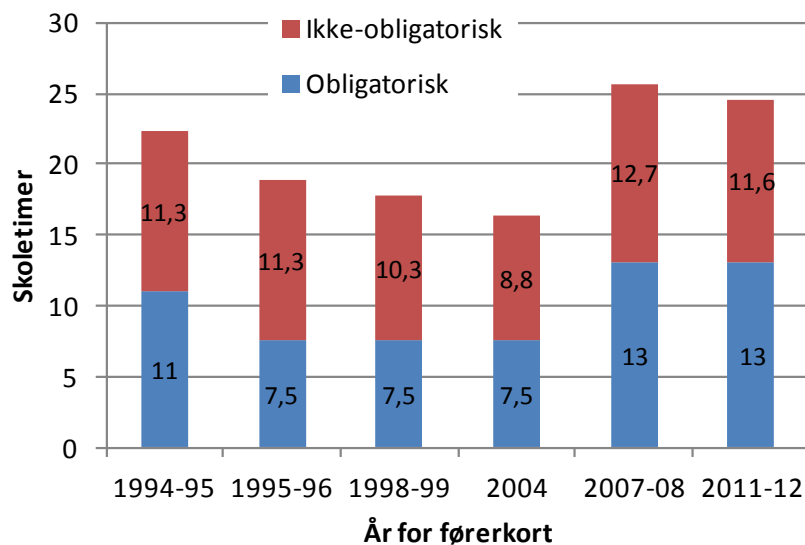
Resultater

Før førerprøven.....

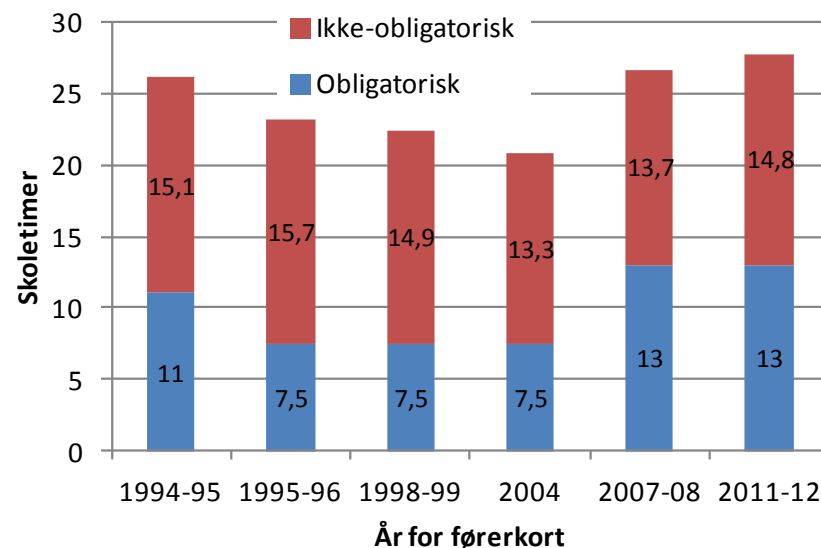

Kjøretimer på trafikkskole

Menn

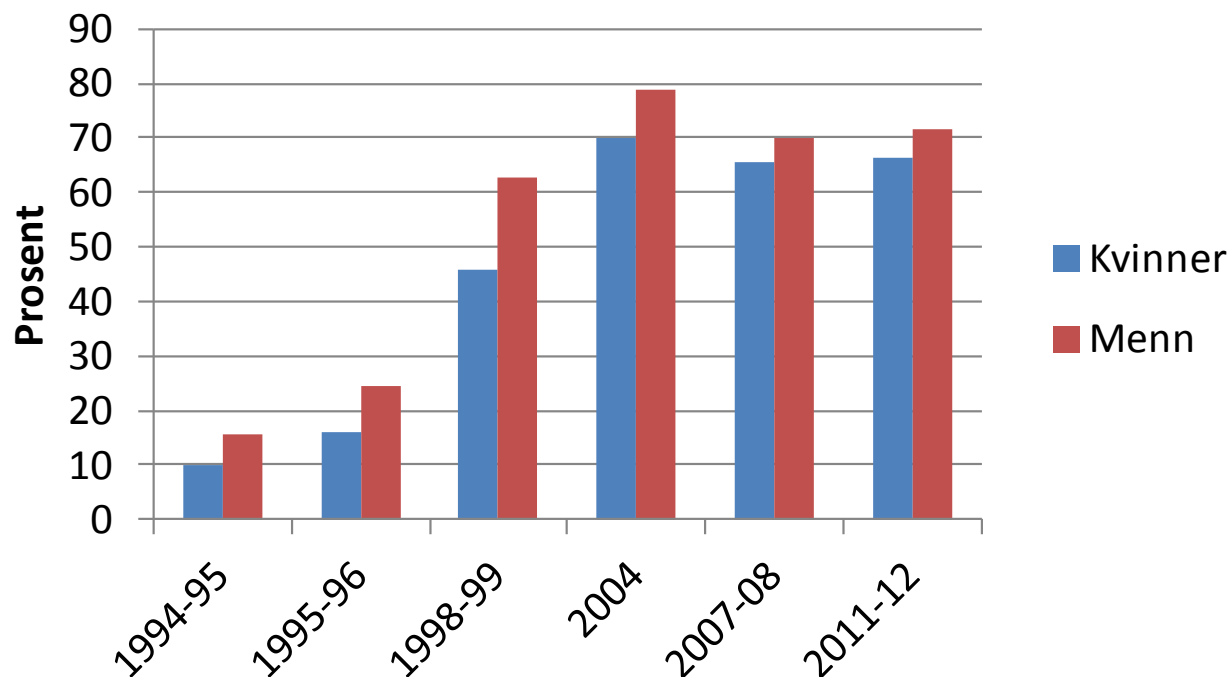

Kvinner

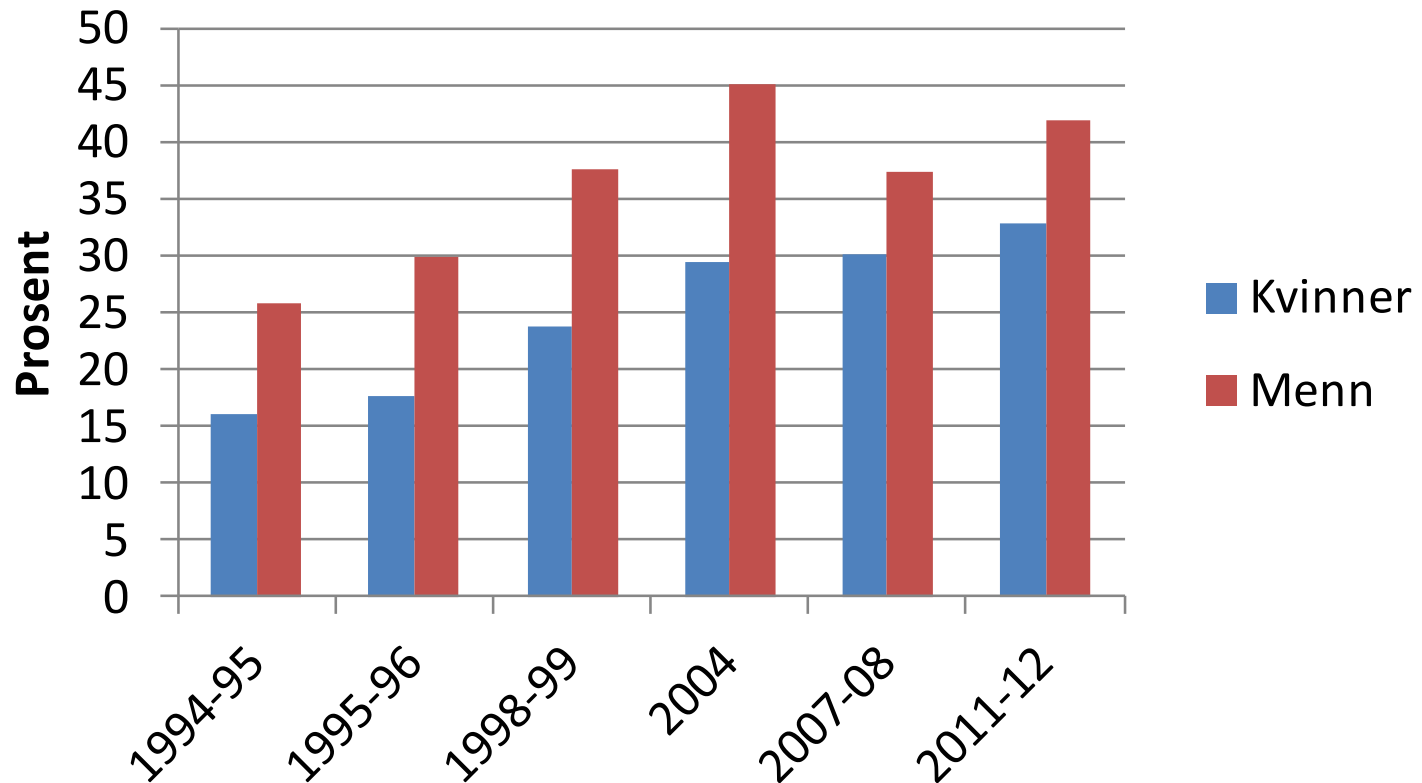
Starttidspunkt for føreropplæring (selvrapportert)

Begynt føreropplæring før 17 år

Mengdetrening

Mer enn 50 turer privat øvelseskjøring

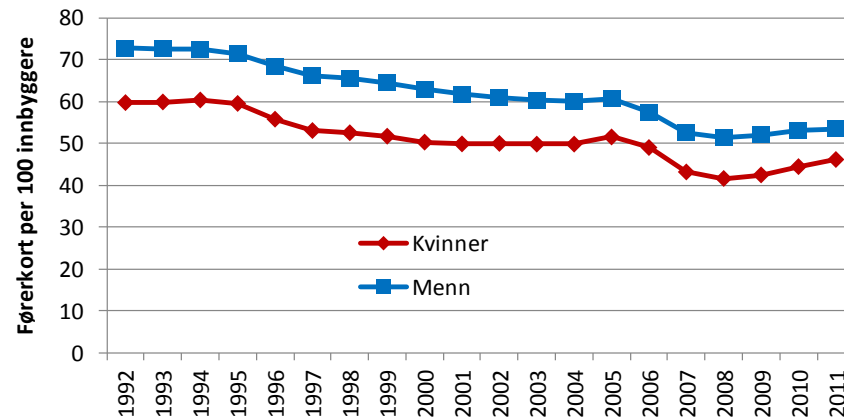
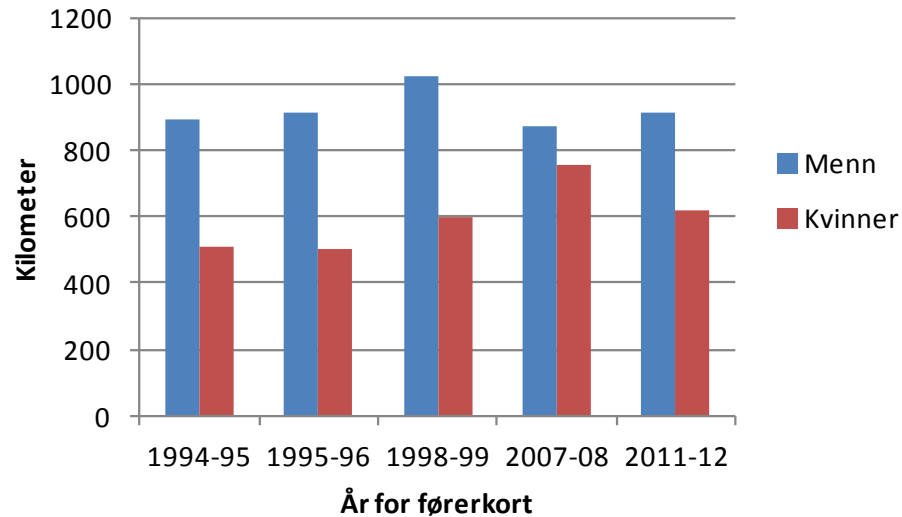

..... Etter førerprøven

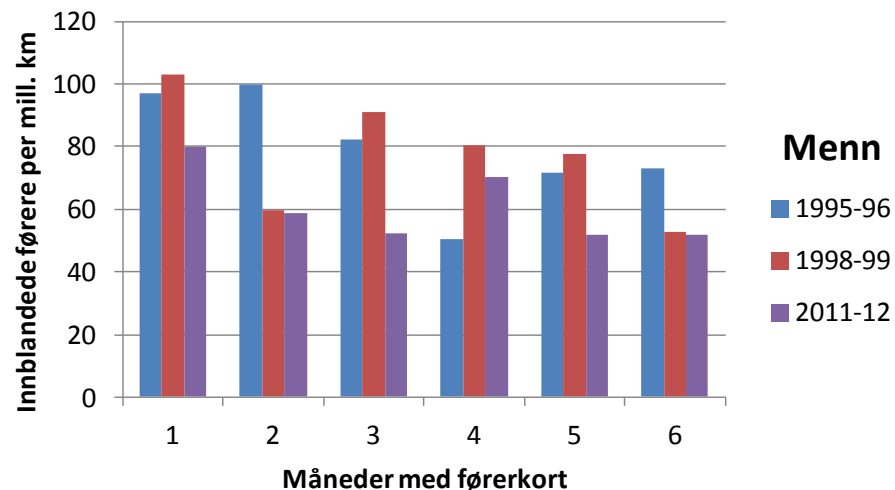
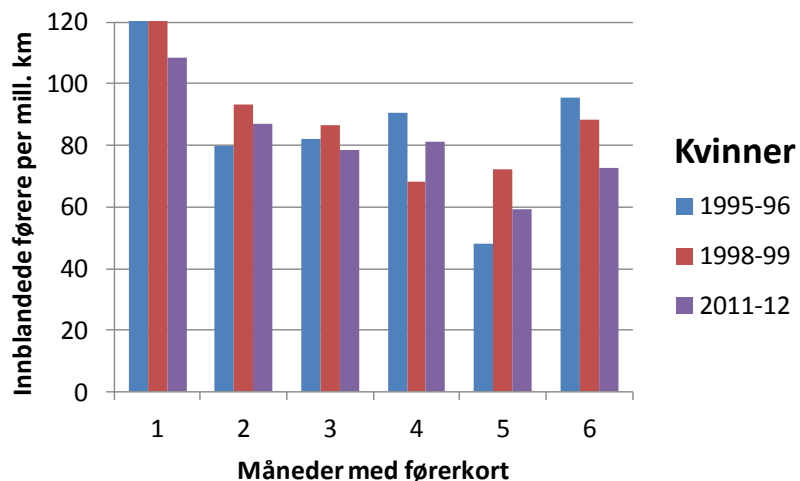
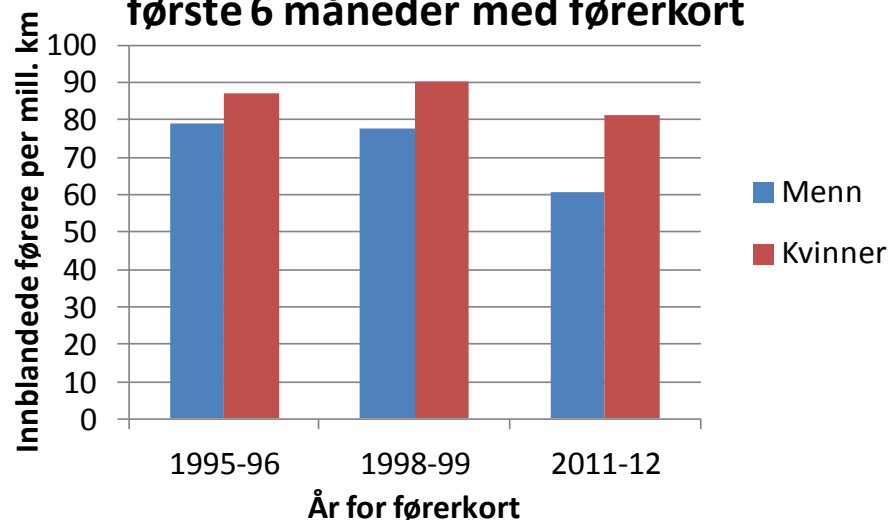
Eksponering

Månedlig kjørelengde første 6 måneder etter førerprøven

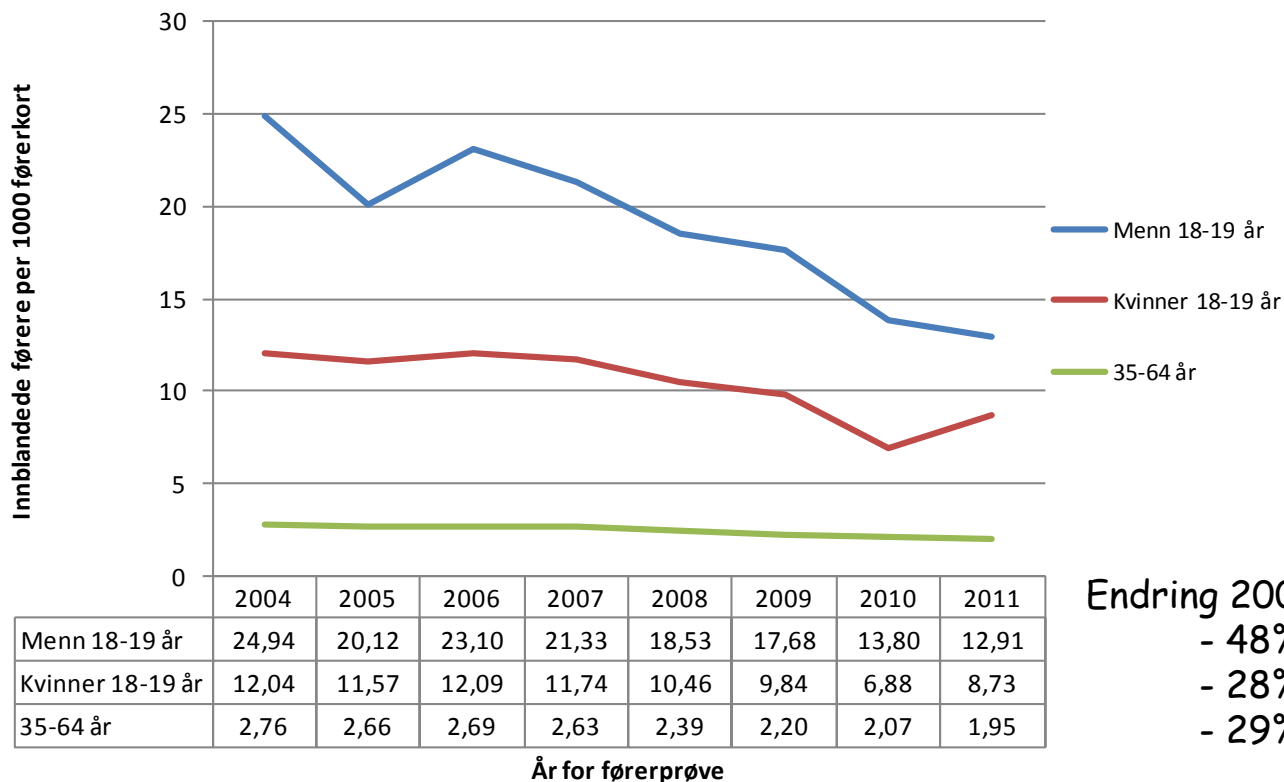
Innblanding i uhell - selvrapportert

Selvrapportert uhellsinnblanding første 6 måneder med førerkort

Innblanding i politirapporterte personskadeulykker

Ulykkesinnblanding etter år for førerprøve (2004-2011).
Gjennomsnitt over første 12 måneder etter førerprøven

Endring 2004-2011

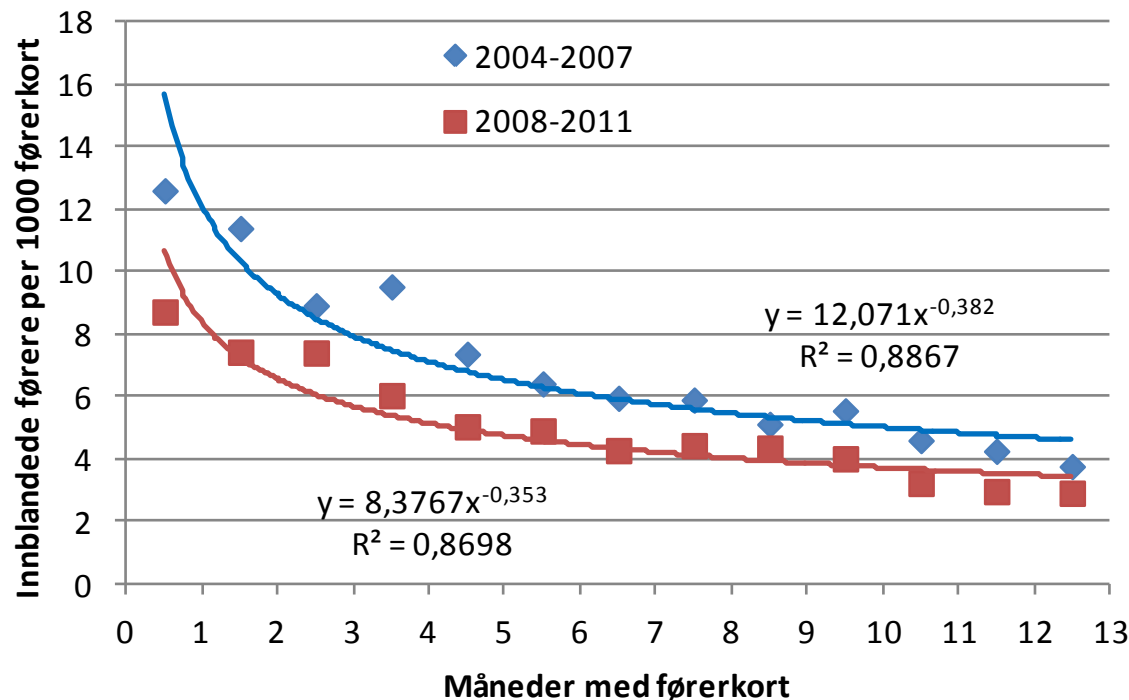
- 48%

- 28%

- 29%

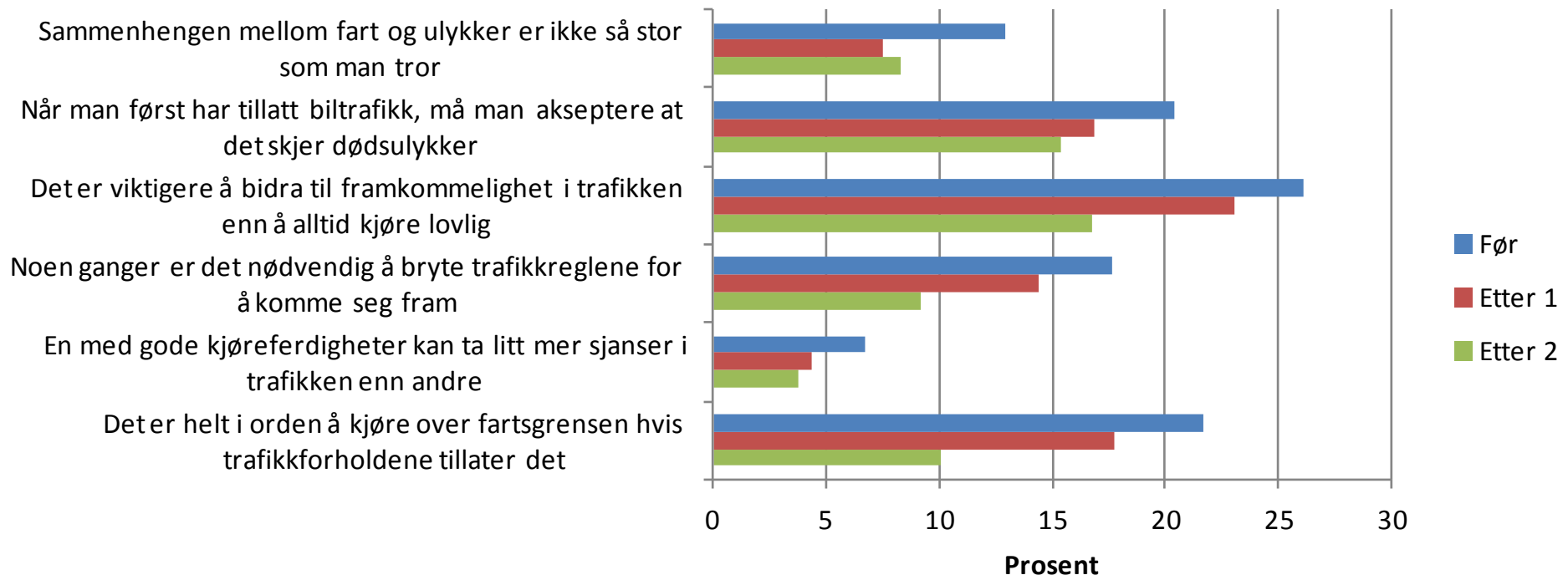
Personskadeulykker og kjøreeerfaring

Ulykkesinnblanding måned for måned etter førerprøven

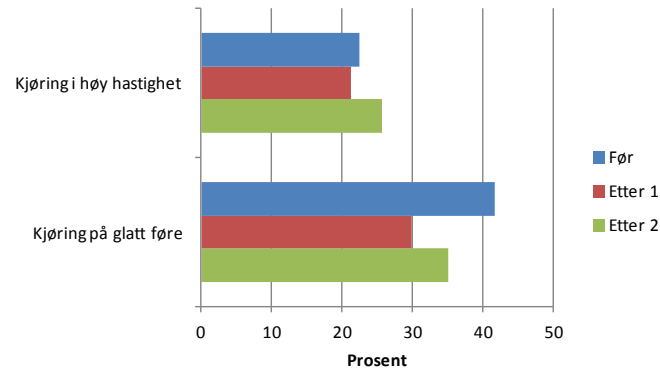
Oppfatninger om trafikksikkerhet

"enig" eller
"helt enig":

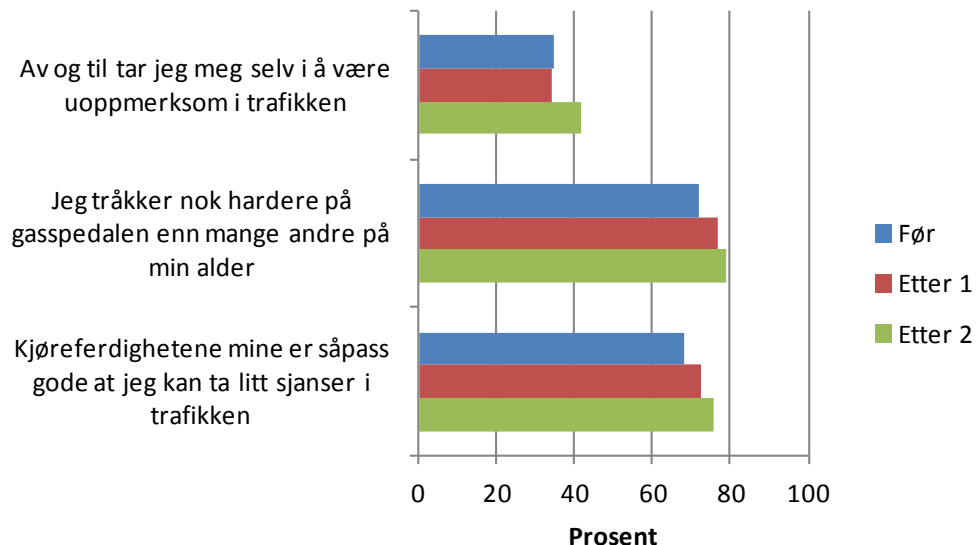

Vurdering av egen kjøreferdighet

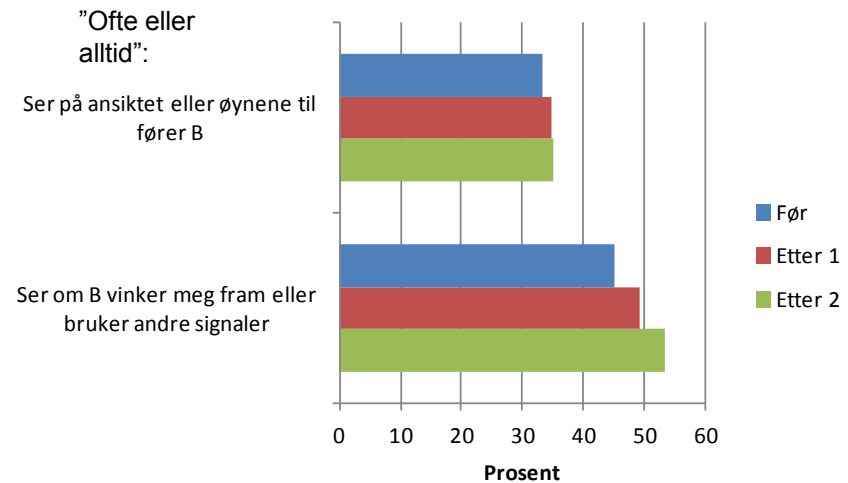
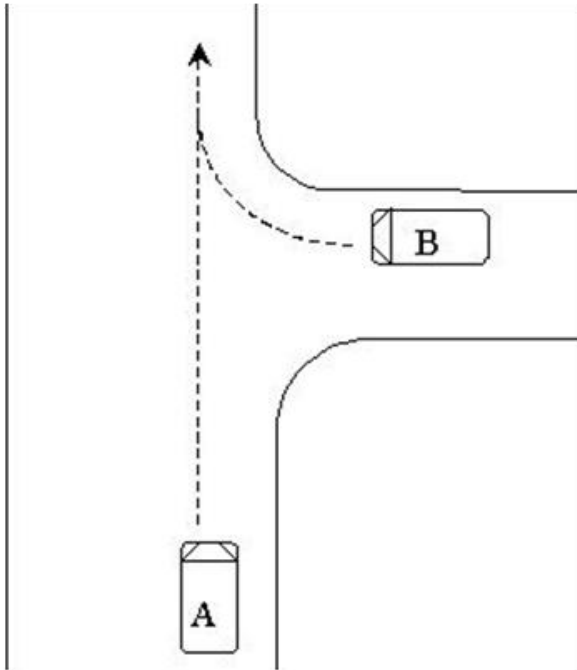
"litt bedre" eller
"mye bedre" enn
andre bilførere
med tilsvarende
alder/kjønn

"uenig"
eller
"helt uenig"

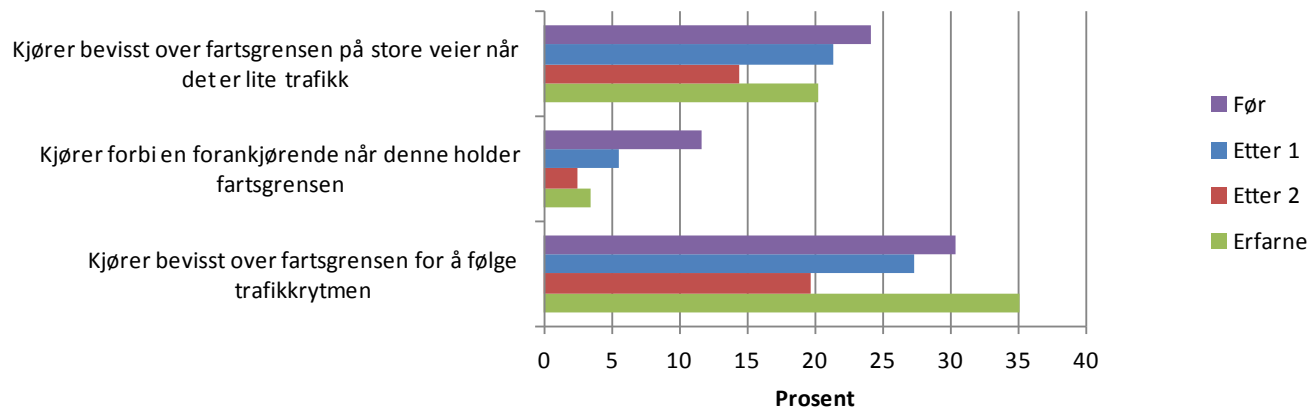
Samhandling i vikepliktsituasjon

Kjøremåte

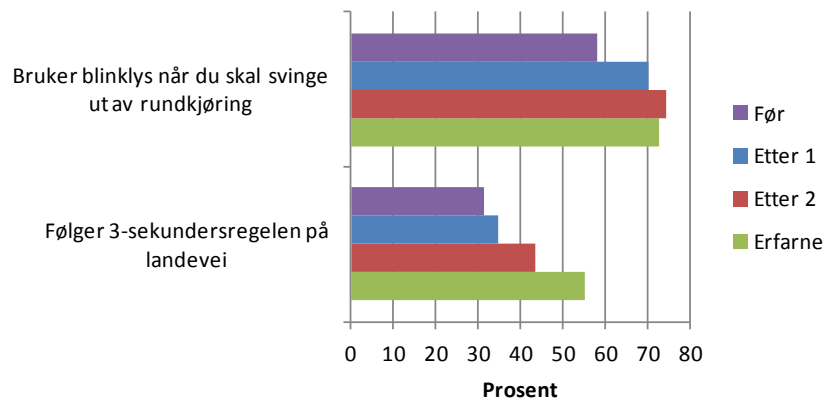
Hvor ofte gjør du følgende?

"ofte" eller
"svært ofte/alltid"

Hvor ofte gjør du følgende?

"svært ofte/alltid"

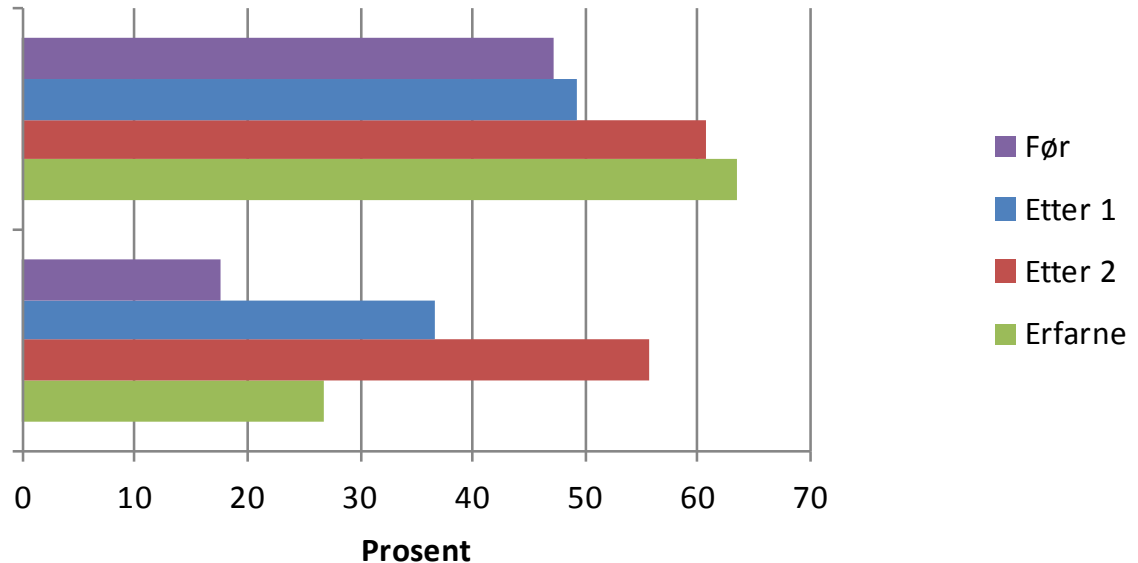
Økonomisk/miljøvennlig kjøring

Hvor ofte gjør du følgende?

"ofte" eller
"svært ofte/alltid":

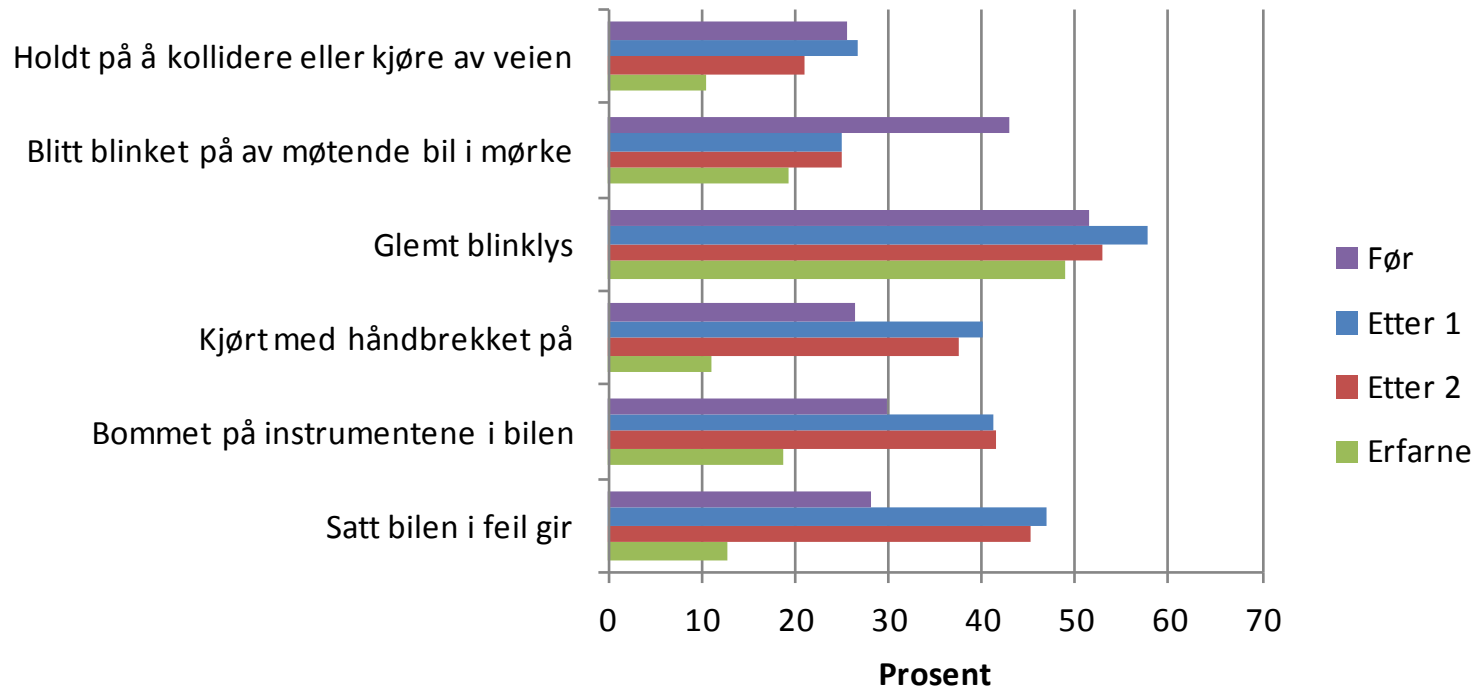
Lar motoren redusere farten på bilen istedenfor å
bremse

Hopper over gir og bruker mest mulig høye gir

Feilhandlinger

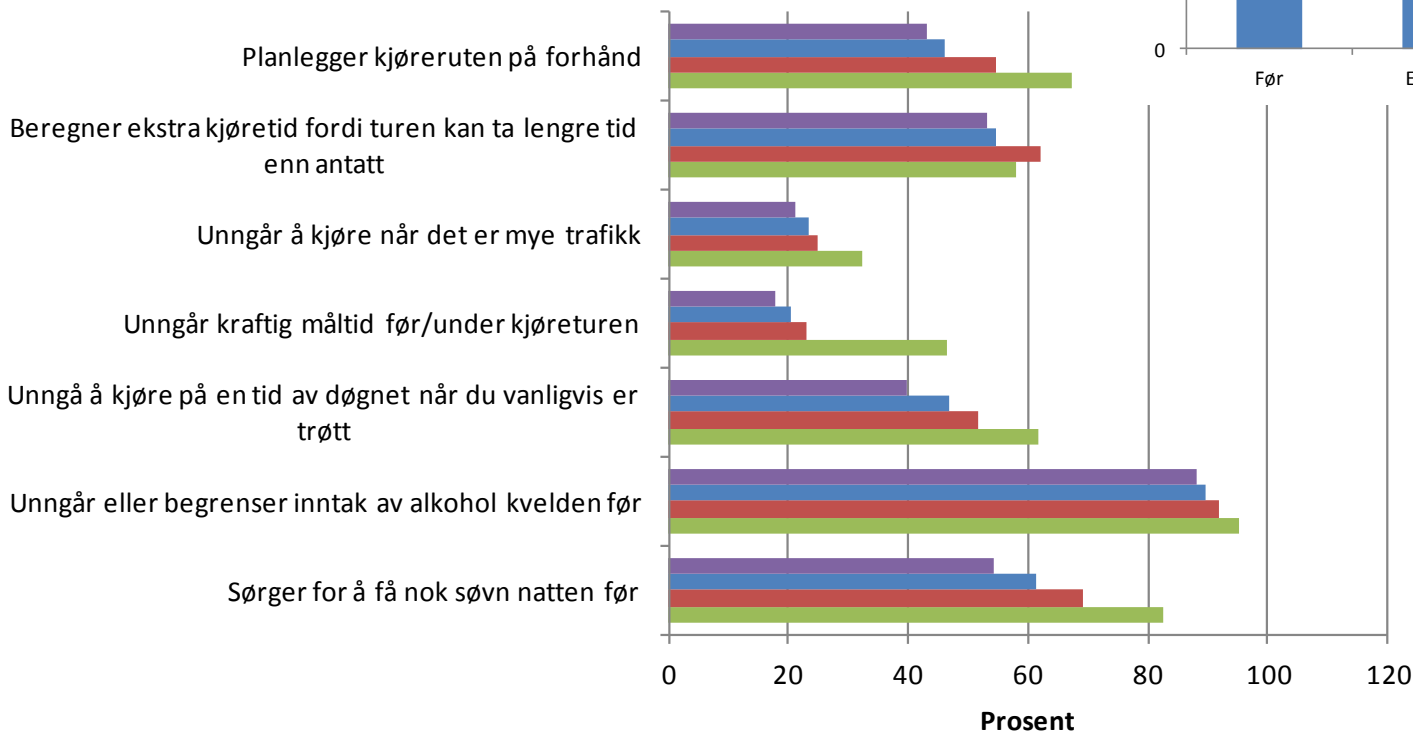
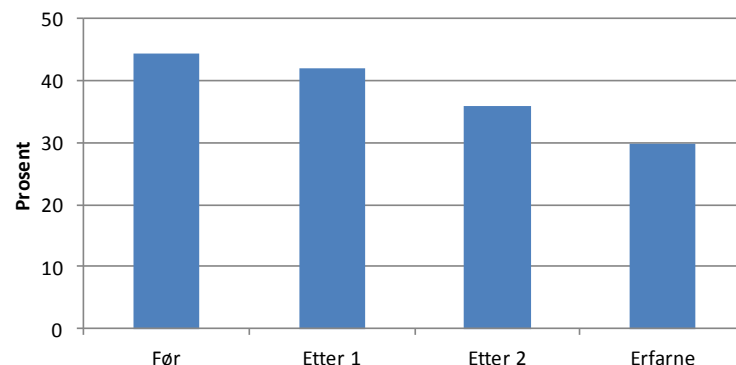
Minst 1 gang siste måned:

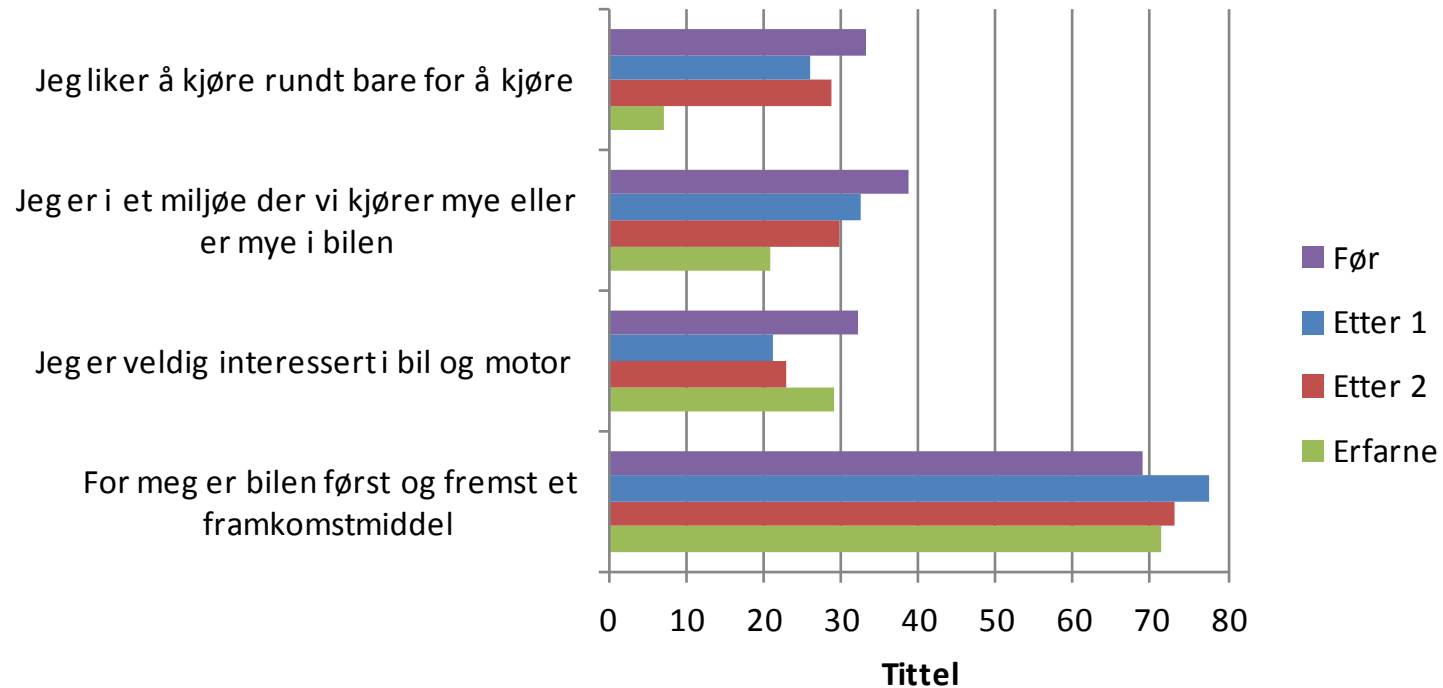
Trøtthet og lange turer

"ofte" eller
"svært ofte":

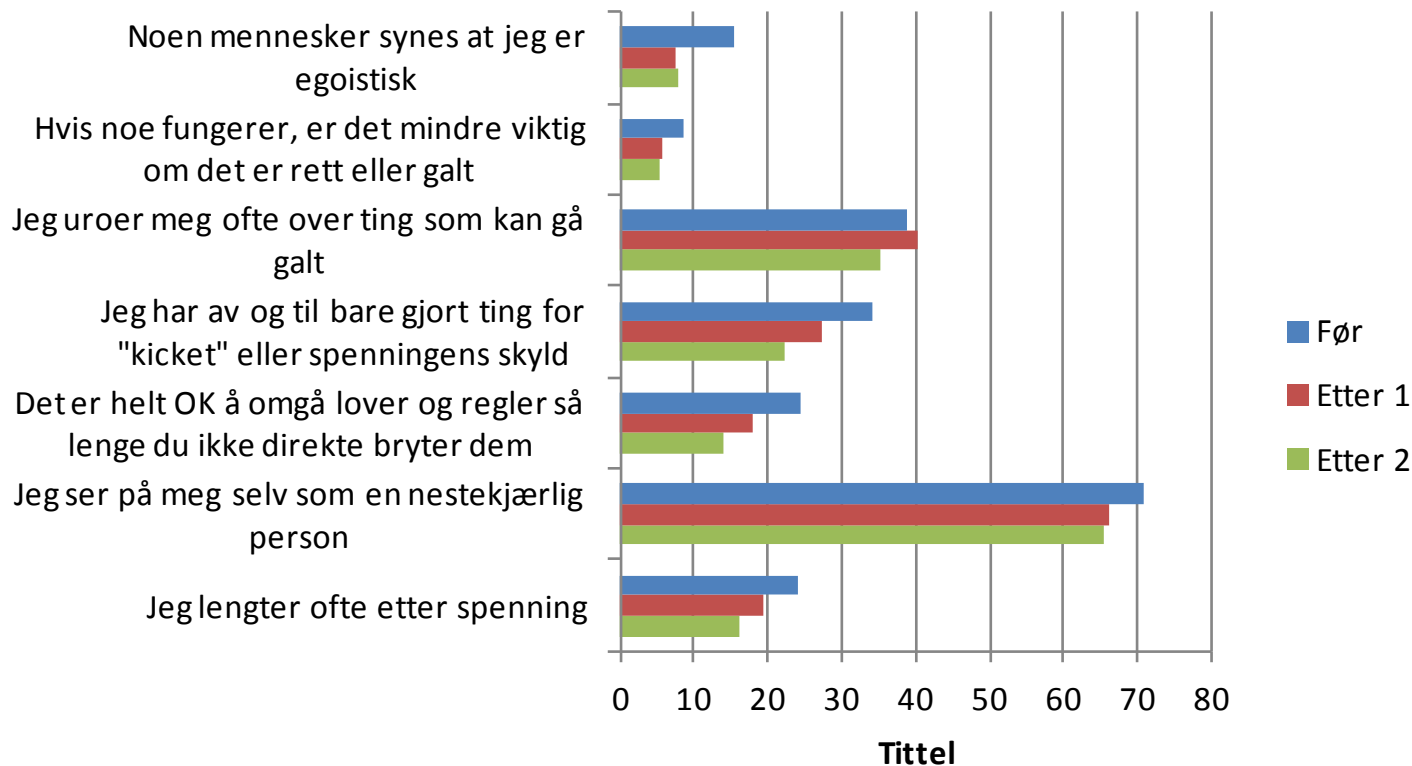
"Hender det at du egentlig er for trøtt til å kjøre bil,
men kjører likevel?"

Bil og livsstil

Generelle holdninger/tenkemåter

Uhellsinnblanding og bakgrunnsfaktorer

Uavhengig variabel	Menn		Kvinner		Alle	
	p	OR	p	OR	p	OR
Måneder med førerkort	0,009	0,88	0,020	0,894	<0,001	0,89
Kjørelengde (km*100)	p>0,2	-	0,148	1,01	0,053	1,01
Egen bil	0,003	1,64	0,131	1,28	0,001	1,46
Mopedførerbevis	0,005	1,57	p>0,2	-	0,025	1,28
Ikkeobligatoriske timer på trafikkskole	0,027	0,98	p>0,2	-	p>0,2	-

Konklusjoner

- Utviklingen siden 90-tallet i retning av mer mengdetrening og tidligere start på opplæringen har stagnert etter 2004
- Økt antall ikke-obligatoriske timer på trafikkskole etter endringen (i tillegg til økningen i obligatorisk opplæring)
- **Nedgang i ulykkesrisiko blant unge menn**
 - *Lavere innblanding i selvrapporterte uhell i 2011-12 enn 1998-99*
 - *Større nedgang i personskadeulykker fra 2004 enn blant aldersgruppen 35-54 år*
- I likhet med tidligere finner vi høy risiko like etter førerprøven og en halvering i løpet av 8-9 måneder, både for selvrapporterte uhell og politirapporterte personskadeulykker
- **Signifikante endringer i positiv retning på en rekke indikatorer på holdninger, oppfatninger, kjøremåte, livsstil, og feilhandlinger i trafikken**
- Usikkert hvilken betydning føreropplæringen har hatt
 - *Manglende kontrollgruppe*
 - *Generell bedring i ungdommers atferd på flere områder i denne perioden*

OVA-nytt

nyhetsarkiv
2013

2012

2011

2010

2009

2008

2007

2006

2005

2004

2003

2002

2001

2000

1999

1998

1997

kontakt
edige stillingar

idekart

Sykt bra!

Ungdom i Norge - status 2013

24.09.2013

NOVA lanserer den første nasjonale rapporten fra ungdomsundersøkelsen Ungdata, og inviterer til Morgenkaffe 10. oktober. Seminaret er fulltegnet, men du kan følge det på nett-tv.

Gjennom Ungdata har mer enn 100.000 skoleungdommer fått anledning til å si sin mening om eget liv, om hvordan de har det, og hva de driver med i fritida. Halvparten av norske kommuner har brukt Ungdata for å kartlegge situasjonen lokalt, og for første gang presenterer NOVA en samlet oversikt over resultatene på landsbasis.

Snille ungdommer

Rapporten tegner et bilde av en svært aktiv norsk ungdomsgenerasjon med stor tro på egen framtid. De aller fleste har sunne og gode relasjoner til både venner, foreldre og skole. Resultatene føyer seg inn i en trend, der ungdom blir stadig mer veltilpasset og skikkelige.

